

Гращенко Ірина Семенівна, доцент, Національний авіаційний університет, м. Київ

Тема надзвичайно актуальна. Динаміка розвитку сучасної освіти в умовах всесвітнього інформаційного простору вимагає від освітньої системи кожної країни модернізації технологій навчання, враховуючи значні зміни в сучасній науці і техніці. Необхідно відмітити, що у зв'язку з тим, як швидко змінюється вимоги щодо безпеки зараження коронавірусом, та загальний освітній стан, в якому перебуває наша країна, постає необхідність більш детального та глибокого дослідження можливостей дистанційної освіти та варіантів її використання на тривалий період як основної форми навчання в Україні, тому є необхідним швидке впровадження в систему вітчизняної освіти різноманітних засобів цифрових технологій, що забезпечить вдосконалення системи здобуття знань.

Григор'єва Д.С. , викладач Коледжу інженерії та управління Національного авіаційного університету. м.Київ.

ТЕЗА: «Інтегровані он-лайн курси звільняють лектора від рутинної начитки матеріалу і дають багато додаткового часу на роботу зі студентами.»

Треба зазначити, що економія часу, можливо, буде в подальшому. Але, власне під час впровадження, електронне навчання (і змішане так само) потребує чимало часу для підготовки і не може бути швидким процесом.

Це пояснюється тим, що потрібно не просто створити електронну копію конспектів лекцій та завдань в вигляді текстових файлів, але й адаптувати їх під дистанційне навчання. Адже навчання хоча б і дистанційне, все одно повинно забезпечувати активний обмін інформацією між викладачем та тими, хто навчається. Тобто насамперед організація дистанційного навчання потребує не стільки великої кількості навчальних матеріалів, скільки створення різноманітного якісного інтерактивного цифрового контенту з аналогових навчальних матеріалів, підбір найбільш доцільних форм і методів передачі навчального матеріалу, передбачення можливостей індивідуалізації освітніх потреб. Також слід зауважити, що переведення в цифровий вигляд теоретичних відомостей, матеріалів для практичного навчання та завдань для контролю знань мають різне підґрунтя, що впливає власне із призначення кожного з цих трьох компонентів навчання. Тож для кожного з цих трьох компонентів повинна бути підібрана та розроблена власна методика і форми переведення в цифровий вигляд для використання у дистанційному навчанні. І якщо теоретичні відомості, в принципі, можна оформити у вигляді звичайного текстового цифрового документу (хоча звісно це не єдиний і не найкращий варіант цифрового контенту), то практичні та контрольні навчальні матеріали потребують більш глибокого та творчого опрацювання перед переводом у цифровий вигляд. Наприклад для матеріалів контролю знань дуже актуальним є можливість автоматичної перевірки. Адже на відміну від розрахункових завдань, де кінцевий результат можна визначити однозначним варіантом відповіді, автоматичне оцінювання творчих робіт вкрай утруднене і вимагає нестандартних методів та індивідуалізованого підходу.

Тож, наразі, економія часу викладача під час он-лайн навчання дуже суперечливий тезис. На думку великої кількості викладачів, для організації дистанційного навчання витрачається значно більше часу, ніж для проведення оф-лайн занять. І це ще при умові, що викладач вільно володіє навичками роботи з комп'ютерною технікою як загалом, так і з різноманітними програмами та сервісами зокрема, та ще й має достатньо технічних засобів для цього. Для тих викладачів та навчальних закладів, де є складнощі із комп'ютерною технікою та вмінням її використовувати, започаткування он-лайн навчання ще більше ускладнюється, уповільнюється, і, можливо, буде мати більш низький

рівень у порівнянні із оф-лайн навчанням протягом певного часу.

Скрипник М. І., доцент кафедри філософії і освіти дорослих ЦПО УМО НАПН України.

Теза: Когнітивна взаємодія викладача та слухача в онлайн навчанні.

Аналіз власного досвіду як куратора - тьютора онлайн підвищення кваліфікації в умовах карантину доводить необхідність врахування моделей дистанційного навчання, що методологічно апелюють до біхевіоризму, когнітології, коннективізму. Перші дві методологічні позиції мають вже на тепер практичне обґрунтування. Третя (як теоретична основа пояснення навчання в цифрову еру) починає активно обговорюватися з 2005 р. і на сьогодні формує свої праксеологічні засади. Куратору- тьютору онлайн підвищення кваліфікації необхідно бути обізнаними з усіма моделями, адже завдяки їх реалізації можна вести мову про людиноцентрований підхід до ПК.

З метою вивчення когнітивної взаємодії викладача та слухача в онлайн навчанні модифіковано опитувальник з напрацювань закордонних колег, зокрема: Moderating Relationships: Online Learners' Cognitive Presence and Non-designer Instructor's Teaching Presence by Silva, Laura Ann, Ph.D., Grand Canyon University, 2018, 260.

Запрошуємо до участі в опитуванні :

https://www.survio.com/survey/d/D9Z9P7R6M4A9C8F3X?fbclid=IwAR3pkOjkR6Zlbkji9InJq8CS_yzbf72MRUfTo7ZvKRzIzB4JHYU6r-k4k4

Ляхощка Лариса Леонідівна, професор кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій ДЗВО “Університет менеджменту освіти”, м.Київ

Досвід українських освітян онлайн-навчання в період глобальної пандемії, пов’язаної з Covid-19 показав, що економія часу, на жаль не відбувається, навпаки онлайн-викладач ще більше завантажений: і це не тільки освітній процес, а й онлайн-самоосвіта, підвищення кваліфікації тощо. Можливо, коли **роботизовані системи** активно будуть впроваджуватися в діяльність усього закладу освіти, не тільки в освітній процес, а й в управління та контроль закладом освіти, тоді в подальшому викладач буде більш вільний. Хочеться вірити **прогнозам футурологів** про те, що усього через пару десятиліть здобувачі освіти звикнуть до того, що електронний асистент повідомить тьютору, що вони недостатньо ретельно займалися, а брейн-тренер буде сперечатися з лайфстайл-тренером про розподіл навантажень, що на підставі трансформації педагогічних професій, з’являться нові: коуч, фасилітатор, ментор, тьютор, цифровий куратор, менеджер з електронного навчання, координатор освітньої онлайн-платформи та інші представники педагогічних професій майбутнього, діяльність яких змінить погляди на педагогічну професію та вимоги до неї.

Шановні колеги! Доброго дня! Вас вітає Супрун В’ячеслав Васильович, професор кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Тема надзвичайно актуальна. Нова трансформація суспільства вимагає від людей більш складних і різноманітних форм взаємодії з сучасним цифровим та роботизованим світом. Ще - мобільність. Дослідники припускають, що незабаром люди будуть опановувати 10-14 професій до 38 років. Необхідні тьютери, які

розроблятимуть індивідуальні програми навчання та стратегії кар'єрного зростання. Повністю погоджуюся з колегами Мариною Іванівною Скрипник, Ларисою Леонідівною Ляхощкою та іншими щодо обізнаності викладача дистанційної форми навчання (крім професійних знань, якими повинен поділитися зі слухачами, ще й наявність теоретичних та практичних знань застосування моделей онлайн-навчання, при цьому орієнтація у застосуванні сучасних підходів щодо вибору дієвих інноваційних форм організації освітнього процесу як активних, так і інтерактивних та відповідної взаємодії в системі здобувач освіти – педагогічний або науково-педагогічний працівник. Адже, більше ніхто не платить людині за те, що вона знає, адже Google знає усе, а тому-компетентність. Економія часу- навряд чи! Пропонується навчання 70х30: 70% навчального часу необхідно приділяти практичній підготовці та 30% теорії.

А тому потрібна онлайн-освіта і відповідні положення про її застосування.

Зичу, колеги, невичерпних сил, професійної наснаги і успіхів в особистому житті!

Скоропад Ольга Юріївна, Львівський фаховий коледж індустрії моди КНУТД, заступник директора з навчальної роботи.

Тема надзвичайно актуальна і потрібна.

Сьогоденний потужний потік інформації, яку викладач повинен донести до студентів, вимагає шукати нові і більш ефективні методи навчання, використовуючи сучасні інноваційні технології.

В основу таких пошуків покладено залучення різноманітних електронних засобів. Завдяки комп'ютерним досягненням цифрові двійники лежать в основі роботи прогресивних виробничих процесів та технологій. І освіта повинна йти в ногу з вимогами суспільства.

Високий рівень конференції може стверджувати фаховість і прогресивність педагогіки України.

А тому без онлайн-освіти нікуди у цьому світі!!!

Наснаги у роботі та творчих успіхів.

Кунька Оксана Григорівна, викладач, Київський коледж будівництва архітектури та дизайну.

Це вимога сучасного часу. Безперечно зараз є засоби та методи для реалізації ДО, які ми вивчали та обговорювали під час конференції, ці ресурси дозволяють забезпечити навчальний процес в екстремальних умовах, те що ми й спостерігаємо сьогодні - пандемія COVID-19. Сучасні педагоги в умовах карантину є організаторами

онлайн та офлайн освітніх процесів, а студенти споживачами цифрової освіти. Це потрібно, і це крок у майбутнє.

Тарасюк Ірина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії готельного обслуговування ВСП «Львівський фаховий коледж харчової і переробної промисловості НУХТ», м.Львів

Особливого значення дистанційне навчання набуло за час карантину в Україні – соціального обмежувального заходу внаслідок поширення у світі коронавірусу (COVID-19). Дистанційна освіта в освітньому процесі фахових коледжів не є розповсюдженою в звичному ритмі життя. Проте в час карантину дистанційна освіта, не просто увійшла – увірвалася в освітянське середовище. Форс-мажорні обставини спонукали заклади освіти переглянути підходи до нових можливостей, які відкривають сучасні електронні технології.

Дистанційне навчання стало своєрідною цілиною для викладачів та студентів закладів фахової передвищої освіти. Успіхи в її «освоєнні» стануть очевидними після повернення до звичного навчального процесу. Наразі кожен сприймає цей спосіб освіти залежно від своєї відповідальності. Особливо в час дистанційного навчання відчутна неготовність частини педагогів перелаштуватися на формат навчання в режимі онлайн та потреба у підвищенні кваліфікації щодо роботи з платформами та засобами дистанційного навчання.

Дякуємо Університету менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України за можливість співпраці щодо питань професійного розвитку, підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти Львівщини.

Бажаємо професійних успіхів, вдячних слухачів та творчої наснаги!

Касьян Сергій Петрович, завідувач кафедри відкритих освітніх систем та ІКТ УМО, кандидат педагогічних наук

Цікава тема щодо часу! Дійсно для підготовки до проведення заняття онлайн, можливо і треба більше часу, але на початковому етапі! Я прошу згадати часи коли у нас не було персональних комп'ютерів чи інших гаджетів та доступ до інтернету. “Всесвітня павутина” була для нас на кшталт фантастики! Як ми готувалися до занять і скільки часу ми витрачали у бібліотеках для пошуку актуальної інформації для підготовки до заняття, особливо вперше?

А тепер повертаємося до сьогодення, коли у нас є різні цифрові засоби, є доступ до джерел інформації, у тому числі і за кордоном, є можливості створювати слайди в електронному вигляді, а не плакати та схеми на папері або на прозорих плівках для демонстрації через електричні проектори.

І після екскурсу в історію ви зрозумієте, що цифрові засоби не тільки скорочують час на створення нових носіїв інформації, а і створюють можливості на оперативне реагування на зміни в технологіях та методиках!

Тому усі розмови щодо збільшення часу на підготовку до проведення заняття не що інше як відображення реалій часу. У нас, просто, є можливість опрацьовувати більші об'єми інформації! Просто треба вміти своєчасно зупинитися! А якість навчальних матеріалів, звичайно, зараз набагато краща!

Результати конференції показали, що педагоги зацікавилися можливостями цифрових технологій. І я це відчув особливо чітко! Такої активності і зацікавленості слухачів я давно не бачив!

Я думаю, що після карантину цікавість до технологій які будуть допомагати педагогам у їх професійній діяльності зросте в рази!

Литвиновський Євген Юрійович, кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник до 16.05. (скорочення) Інститут державного управління у сфері цивільного захисту.

Поділюсь досвідом. Вже третій рік поспіль намагаюсь впровадити в Інституті змішану програму навчання для підвищення кваліфікації керівників в сфері цивільного захисту. Програма спрямована на набуття практичних навичок в сфері організації заходів цивільного захисту. Зрозуміло, що набуття практичних навичок в он-лайн питання дискусійне. Це вимагає пролонгованих досліджень. Однак, що стосується теоретичного блоку, то технології дистанційної освіти дозволяють ефективно організувати процес навчання. Однак, як все нове проходимо етап спротиву, впершу чергу з боку керівництва, яке звикло до традиційного навчання: лекцію прочитав, рота закрит - з завданням справився.

Григор'єва Д.С. , викладач Коледжу інженерії та управління Національного авіаційного університету, м. Київ

до шановного Касьяна Сергія Петровича, завідувача кафедри відкритих освітніх систем та ІКТ УМО.

Хочу доповнити щодо конференції, що відбулася. Згодна з Вашою думкою, але хочу зауважити, що розбіжності у рівнях володіння комп'ютерною технікою загалом, та різноманітними програмами та сервісами зокрема, є проблемою, що потребують індивідуалізації навіть під час проведення конференцій. Візьмемо, наприклад, майстер класи. Лише за темою майстер-класу складно зрозуміти на який рівень підготовки слухача вони розраховані, чи буде вона корисна для кожного конкретного слухача. Адже в деяких з них комусь було заскладно, а в інших навпаки занадто легко – і перший, і другий варіанти зменшують ефективність майстер-класу. Адже або людина не встигає і припиняє активну участь, або відволікається, бо інформація їй вже відома і було б доцільніше витратити її на навчання в якомусь іншому майстер класі.

Тож моя пропозиція щодо таких майстер-класів це не послідовне, а паралельне проведення з ранжуванням за рівнями складності та тематикою. Наприклад майстер клас з програми MS Word:

- 1 рівень основні прийоми роботи для початківців;
- 2 рівень розширені функції для впевнених користувачів;

- 3 рівень нетипові/маловідомі функції для досвідчених користувачів.

В такому варіанті і новачкам не складно, і більш досвідчені користувачі не нудьгують, бо можуть одразу перейти до рівня, що відповідає їх знанням.

Балабанова Галина Петрівна, доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Національного авіаційного університету, кандидат філософських наук

Якщо коротко відповісти на поставлене питання: «Чи потрібна онлайн-освіта?», то відповідь: “Звичайно, так». Для багатьох дітей, особливо тих, що живуть у невеликих населених пунктах і де один вчитель нерідко викладає кілька предметів, онлайн-освіта є шансом отримати якісну освіту. Мова йде про тих дітей, які добре мотивовані до навчання і готові, як колись говорили, «гризти зубами граніт науки».

Також вагомим аргументом на користь онлайн-освіти є можливість задовольняти індивідуальні запити на знання. Одні цікавляться біологією і готові безкінечно «сидіти в онлайні», щоб задовольнити свою цікавість. Інші захоплюються фізикою, а треті історією чи, навіть, філософією. Високий рівень мотивації забезпечує високу продуктивність праці учня. Цей аргумент спрацьовує для всіх, у кого є спрага до знань, і незалежно від місця проживання: у містах-мільйонниках, чи у віддаленому селі.

Проте чи може дитина (і не лише дитина, але й доросла людина, наприклад, студент) тривалий час сама просто «поглинати» знання? Має бути якийсь вихід до реального життя, до реальних проблем, які на даному етапі є актуальними для суспільства. І тут без допомоги вчителя (наставника, тьютора і просто авторитетної людини) не обійтись. Найкращий (але не єдиний) варіант, коли такий наставник з самого початку ставить проблему перед учнем, і той шукає її розв’язок.

Друге застереження стосовно онлайн-освіти таке: що робити з тими дітьми, які просто люблять грати у футбол, ходити в ліс чи майструвати щось із батьком, і готові цілими днями так витратити час, що непогано для їхнього здоров’я. Такі діти інколи набагато краще пристосовані до життя, легше вступають у комунікацію з іншими людьми аніж ботани, які днями сиділи в онлайні, споживаючи віртуальну інформацію. Для таких дітей безпосереднє спілкування з вчителем-ентузіастом може відкрити шлях до успішного життя. І тут онлайн-освіта може стати вдалим доповненням до офлайн-освіти, якщо сформувалася потужна мотивація до навчання.

Доречно згадати деякі принципи освіти, які діяли у Стародавньому Китаї і які є актуальними і сьогодні:

- вчитися, поки не втрачено час;
- дотримуватися послідовності у навчанні;
- вчитися з товаришами, оскільки у того, хто вчиться сам, світогляд обмежений, а пізнання мізерні.

Реалізувати на практиці такі принципи спроможні лише інституалізовані заклади освіти, де працюють свідомі своєї високої місії вчителі. Тому остаточний висновок такий: онлайн-освіта не замінить освіту офлайн. При належній організації така освіта створює додаткові небачені раніше можливості, які можуть бути реалізовані лише у поєднанні з живим контактом учня з ентузіастом-вчителем. Це стосується перш за все і обов’язково молодшої школи, є дуже актуальним для середньої освіти і надзвичайно важливим для

вищої освіти.